

دستور جلسه شماره (۱)
عنوان: درخواست حذف نام شرکت های صادرکننده خدمات فنی و مهندسی از سر فصل بدهکاران غیر جاری بانک مرکزی ایران
مرجع طرح موضوع: انجمن صنفی کارفرمایی صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی ایران
تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۴/۱۱/۲۱
تعداد صفحات دستور جلسه: ۳
شرح موضوع: در پی اجرای سیاست های جمهوری اسلامی ایران مبنی بر توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی به کشور عراق و با توجه به نقش مهم این بخش در افزایش صادرات غیرنفتی و حضور مؤثر شرکت های ایرانی در پروژه های عمرانی و زیربنایی کشورهای مقصد، تعداد قابل توجهی از شرکت های صادرکننده خدمات فنی و مهندسی ایران در سال های گذشته با سرمایه گذاری گسترده و صرف هزینه های قابل ملاحظه، در پروژه های مختلف برون مرزی فعالیت نموده اند. فعالیت شرکت های صادرکننده به دو مقصد تعریف می گردد: ۱. بازار عراق ۲. بازار سایر کشورها ۱. بازار عراق متعاقب بروز ناپایداری های سیاسی، امنیتی و اقتصادی در کشور عراق، به ویژه پس از آغاز حملات گروه تروریستی داعش و بی ثباتی مدیریتی ناشی از آن در جنوب و شمال این کشور، بسیاری از پروژه های در دست اجرای شرکت های ایرانی متوقف، تعلیق یا بلا تکلیف گردید. در نتیجه، پرداخت مطالبات این شرکت ها از سوی کارفرمایان عراقی با تأخیرهای طولانی مواجه شده و یا به کلی متوقف گردید. تداوم این وضعیت موجب افزایش دیون و خسارات وارده به شرکت های مذکور شد، به نحوی که برخی از آن ها ناگزیر به تصمیم گیری برای ترک بازار عراق گردیدند. در راستای اعمال سیاست حمایت از تداوم حضور شرکت های ایرانی در بازار عراق و جلوگیری از خروج آن ها از این بازار هدف، دولت وقت جمهوری اسلامی ایران با تصویب مصوبه شماره ۵۲۰۱۴/ت/۳۹۸۷۱ هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۱۹ هیأت محترم وزیران، نسبت به تخصیص و پرداخت تسهیلات ارزی از محل منابع بانک مرکزی، از طریق بانک توسعه صادرات و با ضمانت صندوق ضمانت صادرات اقدام نمود تا شرکت ها بتوانند نسبت به پرداخت دیون و تعهدات خود اقدام نموده، بازار کشور عراق را حفظ کنند و بازپرداخت تسهیلات را مطابق با موازین بند (۱۰) مصوبه فوق الذکر، از محل وصول مطالبات خود از کارفرمایان عراقی انجام دهند. با وجود این، به دلیل استمرار شرایط نامساعد در عراق و عدم تعیین تکلیف پروژه ها، مطالبات و رسیدگی به خسارات وارده و پرداخت آن ها توسط کارفرمایان عراقی، شرکت های مذکور موفق به بازپرداخت تسهیلات در سررسید مقرر نگردیده و از سال ۱۳۹۸ توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در زمره بدهکاران غیر جاری قرار گرفتند. این موضوع منجر به محرومیت این شرکت ها از دریافت خدمات بانکی، از

جمله صدور ضمانت‌نامه و استفاده از تسهیلات بانکی شده و عملاً فعالیت بخش قابل توجهی از شرکت‌های توانمند صنعت احداث کشور را با اختلال جدی مواجه نموده است.

2. بازار سایر کشورها

براساس ماده (۸) آیین‌نامه اجرایی حمایت از صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی، مصوبه هیأت دولت به شماره ۲۷۰۵۷/۴۰۵۲۷ مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۰۸، تعدادی از صادرکنندگان جهت تجهیز کارگاه و هزینه‌های جاری، مبالغی را از بانک‌های ایرانی به‌صورت وام دریافت نموده‌اند که به واسطه پاره‌ای از مشکلات از قبیل:

- بحران‌های سیاسی در کشور میزبان
- تحریم‌های ظالمانه غرب علیه ایران و شرکت‌های ایرانی
- مشکلات ناشی از نبود سیستم بانکی
- از دست رفتن مشوق‌های صادراتی
- ریزش ۱۰ الی ۱۵ درصدی وام تجهیز کارگاه که از سوی بانک‌ها در اختیار صادرکنندگان قرار می‌گرفت (از منابع خارج از ایران)
- افت ارزش پول کشورهای مقصد در برابر دلار و یورو
- نداشتن امکان افتتاح اعتبار اسنادی
- تحمیل بار مالی اضافی بر پروژه‌ها به واسطه بحران‌های سیاسی کشورهای مقصد

ایرادات و مشکلات مطروحه:

- ❖ قرار گرفتن نام شرکت‌های صادرکننده خدمات فنی و مهندسی در سرفصل بدهکاران غیرجاری بانک مرکزی، موجب محرومیت کامل آن‌ها از دریافت خدمات بانکی و توقف فعالیت حرفه‌ای و اجرایی شرکت‌ها شده است.
- ❖ با وجود تصریح مصوبه هیأت وزیران بر حمایت از شرکت‌ها، اجرای ناقص مفاد مصوبه و محدود شدن اقدامات حمایتی به تمدید مهلت بازپرداخت، منجر به انباشت بدهی و افزایش خسارات وارده به شرکت‌ها گردیده است.
- ❖ عدم امکان صدور ضمانت‌نامه بانکی و استفاده از تسهیلات جدید، توان رقابتی شرکت‌های ایرانی در بازار عراق و سایر بازارهای منطقه‌ای را به شدت کاهش داده و موجب از دست رفتن فرصت‌های صادراتی شده است.

❖ تداوم این وضعیت، علاوه بر آسیب به شرکت‌های فعال، منجر به کاهش صادرات خدمات فنی و مهندسی کشور و تضعیف جایگاه ایران در بازارهای هدف منطقه‌ای شده است.

پیشنهادهای دبیرخانه:

در راستای حمایت از شرکت‌های صادرکننده خدمات فنی و مهندسی، احیای توان اجرایی آن‌ها و حفظ بازارهای صادراتی، به‌ویژه کشور عراق، و با توجه به اهمیت این بخش در توسعه صادرات غیرنفتی کشور، پیشنهاد می‌گردد:

۱. نام شرکت‌هایی که به آن‌ها تسهیلات پرداخت شده است، حداقل به مدت سه سال و تا زمان وصول مطالبات از کارفرمایان کشور عراق و سایر کشورهای هدف، از سرفصل بدهکاران غیرجاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خارج و تعلیق گردد تا امکان بهره‌مندی مجدد شرکت‌های مشمول از خدمات بانکی، از جمله صدور ضمانت‌نامه و استفاده از تسهیلات بانکی، فراهم شود.

۲. طی مدت مذکور، موازین بند (۱۰) مصوبه شماره ۵۲۰۱۴/ت/۳۹۸۷۱ هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۱۹ و تبصره ذیل آن، به‌عنوان شروط ضمن عقد پرداخت تسهیلات، توسط ارگان‌های ذی‌ربط عیناً اجرا و محقق گردد (در خصوص بازار عراق).

۳. هم‌زمان، شرکت‌های مذکور ضمن به‌روزرسانی مستندات و مدارک مربوط به مطالبات و خسارات وارده، از طریق انجمن صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی و با همکاری ستاد توسعه روابط ایران و عراق، صندوق ضمانت صادرات و بانک توسعه صادرات، و با حمایت مقتدرانه وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، نسبت به وصول مطالبات و خسارات وارده از کارفرمایان کشور عراق اقدام نموده و از محل منابع حاصله، بازپرداخت تسهیلات دریافتی انجام پذیرد.

۴. موضوع حمایت از این شرکت‌ها و فعال‌سازی مجدد آن‌ها در بازار عراق، مجدداً در دستور کار قرار گیرد.

با توجه به اهمیت موضوع و تأثیر مستقیم آن بر حفظ بازارهای صادراتی کشور، بررسی این موضوع در دستور کار شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی قرار گرفته است.